

Dato: 28-05-2025

Sagsnr.: 04-0400-1532

Kommissorium for arbejdsgrupper vedrørende udarbejdelse af specialebeskrivelse

Sundhedsstyrelsen har besluttet at iværksætte udarbejdelse af specialebeskrivelser for hvert af de 39 lægefaglige specialer og tandlægespecialet tand-, mund-, og kæbekirurgi. Specialebeskrivelserne er en af anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens revision af den lægelige videreuddannelse og omfatter en gennemgang af hvert enkelt fagligt speciale med fokus på specialets kerneopgaver¹ og opgavefællesskaber med andre specialer. Desuden vil specialebeskrivelserne være et element i implementeringen af den politiske aftale om sundhedsreform 2024 og omstillingen af aktiviteten i sundhedsvæsenet, som er beskrevet heri².

Som led i udarbejdelsen af specialebeskrivelserne vil Sundhedsstyrelsen nedsætte arbejdsgrupper for hvert speciale, som skal bistå med faglig beskrivelse af de opgaver der løses i specialet, herunder opgavefællesskaber med andre specialer, specialespecifikke kerneopgaver og den forventede faglige udvikling inden for specialet.

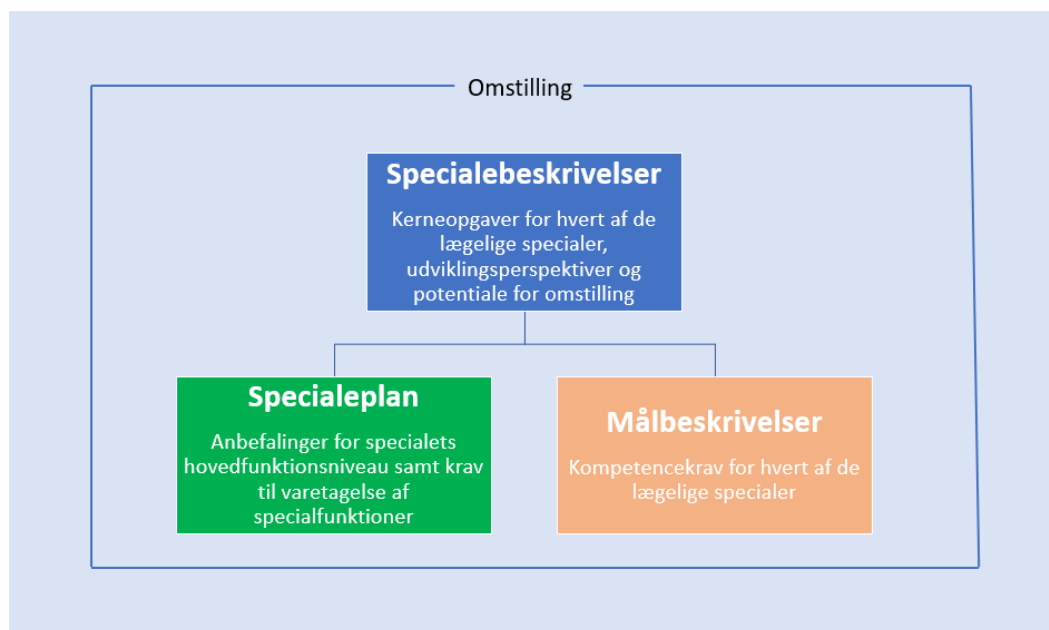
Specialebeskrivelserne udgør et vigtigt fundament dels for den fremtidige specialeplanlægning og revisionen af specialfunktionerne, dels for de nye målbeskrivelser for speciallægeuddannelsen. Specialebeskrivelserne udgør desuden et vigtigt element i en fremtidig omstilling af sundhedsvæsenet, hvor der inden for hvert speciale skal arbejdes med, hvordan nogle opgaver kan varetages i en anden organisering, herunder i den primære sektor, i samarbejde med andre specialer, eller ved hjælp af nye teknologiske muligheder. Det er vigtigt, at fremtidens speciallæger har de rette kompetencer til at varetage patienternes behov og matche sundhedsvæsenets udfordringer (se baggrund afsnit nedenfor).

På baggrund af specialebeskrivelserne vil arbejdet med at revidere specialeplanen og udarbejdelsen af målbeskrivelser efterfølgende blive igangsat. Sundhedsstyrelsen vil forud for dette vurdere behovet for rådgivning konkret i relation til de to områder, og udarbejde særskilte kommissorier til dette formål.

Sammenhængen mellem specialebeskrivelser, specialevejledninger og målbeskrivelser er illustreret i figuren nedenfor.

¹ [Fremtidens speciallæge | Sundhedsstyrelsen](#)

² <https://www.ism.dk/temaer/sundhedsreformen-2024>

Arbejdsgruppernes formål og opgave

Sundhedsstyrelsen vil bede arbejdsgrupperne bidrage til nedenstående.

- En beskrivelse af de opgaver, der løses i specialet, dels i et opgavefællesskab med andre specialer og dels specialespecifikke kerneopgaver, herunder hvordan opgaverne løses i henholdsvis almen praksis, speciallægepraksis og på sygehuse. Arbejdsgruppen skal også beskrive eventuelle samarbejdsflader med sundhedstilbud i kommunen.
- En beskrivelse af potentiale og muligheder for en ændret opgaveløsning på tværs af sektorerne i sundhedsvæsenet i et 10 til 15 års perspektiv. Beskrivelsen vil tage afsæt i den forventede udvikling i sygdomsmønstre, patientgrundlag, behandlingsmetoder og teknologiske muligheder samt den fremtidige organisering af sundhedsvæsenet.

Arbejdsgruppernes sammensætning

Arbejdsgrupperne sammensættes af regionale repræsentanter fra specialet med driftsansvar, repræsentanter fra det specialebærende selskab, en repræsentant fra Dansk Selskab for Almen Medicin. Desuden deltager en repræsentant for sygehusledelserne med henblik på at sikre det tværgående perspektiv.

Arbejdsgrupperne sammensættes således:

- 1 repræsentant fra Region Nordjylland
- 1 repræsentant fra Region Midtjylland
- 1 repræsentant fra Region Syddanmark
- 1 repræsentant fra Region Sjælland
- 1 repræsentant fra Region Hovedstaden
- 2 repræsentanter fra det specialebærende selskab

- 1 repræsentant fra Dansk Selskab for Almen Medicin
- 1 lægefaglig repræsentant fra sygehusledelserne
- 3 repræsentanter fra Sundhedsstyrelsen (forperson og sekretariat)

I specialer hvor der på landsplan er mere end 10 speciallægepraksis i specialet, vil en repræsentant for Foreningen af Praktiserende Speciallæger desuden deltage.

Tidsplan og proces

Arbejdet indledes med en fælles workshop, hvor arbejdsgrupperne for de forskellige specialer samles. Fokus vil være på fremtidens sundhedsvæsen, og arbejdsgrupperne får mulighed for at udforske og drøfte, hvordan deres respektive specialer kan løse fremtidige opgaver på nye måder, der understøtter omstillingen i sundhedsvæsenet. Arbejdsgrupperne vil modtage program og øvrigt materiale i god tid inden den fælles workshop.

Efter den fælles workshop mødes arbejdsgrupperne to gange. De to møder i arbejdsgrupperne vil som udgangspunkt være med fysisk fremmøde. Inden det første møde i arbejdsgrupperne, vil deltagerne få fremsendt et udkast til en specialebeskrivelse udarbejdet af Sundhedsstyrelsen på baggrund af blandt andet tidligere specialerapporter og -vejledninger. Udkastet vil danne rammen for drøftelserne på mødet. Arbejdsgrupperne kan desuden blive bedt om skriftlige bidrag til enkelte afsnit af specialebeskrivelsen. Deltagerne i arbejdsgruppen forventes at sikre inddragelse af de organisationer de er udpeget af.

Baggrund og opgaveramme

Sundhedsstyrelsen har besluttet at iværksætte udarbejdelse af specialebeskrivelser for hvert af de 39 lægefaglige specialer og tandlægespecialet tand-, mund-, og kæbekirurgi. Specialebeskrivelserne er besluttet i forbindelse med Sundhedsstyrelsens revision af den lægelige videreuddannelse³ og skal omfatte en gennemgang af hvert enkelt speciale med fokus de opgaver som specialet løser, herunder specialets kerneopgaver og fællesopgaver med andre specialer. Specialebeskrivelserne udgør et vigtigt udgangspunkt for udarbejdelsen af de nye målbeskrivelser for speciallægeuddannelserne, som skal understøtte en styrkelse af de fælles kompetencer på tværs af flere specialer.

Herudover står Sundhedsstyrelsen overfor en revision af specialeplanen, som fastsætter specialfunktioner i de enkelte specialer og krav til varetagelsen af funktionerne. Revisionen af specialeplanen forudsætter en opdateret viden om de enkelte specialers kerneopgaver. Dette omfatter, hvordan kerneopgaverne håndteres på sygehusniveau, i praksissektoren og i kommunerne, samt den faglige, teknologiske og organisatoriske udvikling inden for disse områder.

Specialeplanen baserer sig på Sundhedsstyrelsens speciale*vejledninger*; herunder specialerapporter for de enkelte specialer, som blev udarbejdet første gang i 2007 i forbindelse med den første specialeplan. Specialerapporterne kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside [Gældende specialeplan - Sundhedsstyrelsen](#).

I 2024 kom der, sideløbende med revisionen af den lægelige videreuddannelse, en politisk aftale om en ny sundhedsreform⁴. Aftalen skal sikre en nødvendig omstilling af sundhedsvæsenet, så det løbende tilpasses befolkningens ændrede behov, samt udviklingen i de behandlingsmæssige og teknologiske muligheder. Specialebeskrivelserne vil være ét af flere værktøjer, der skal bidrage til at understøtte omstillingen af aktiviteten i sundhedsvæsenet.

³ [Fremtidens speciallæge | Sundhedsstyrelsen](#)

⁴ <https://www.ism.dk/temaer/sundhedsreformen-2024>

Omstillingen medfører, at flere opgaver, som tidligere blev løst på sygehusene, i fremtiden skal varetages i det primære sundhedsvæsen eller i et samarbejde. Dette indebærer, blandt andet at de praktiserende læger får større ansvar for patienter med kroniske sygdomme eller komplekse sundhedsproblemer. Omstillingen omfatter desuden en opgavetransformation, hvor opgaver gentænkes og løses på nye måder ved brug af teknologi og nye behandlingsmetoder som fx telemedicin, selvmonitorering samt øget anvendelse af kunstig intelligens.

Den politiske aftale om sundhedsreformen lægger op til en markant oprustning af almen praksis i de kommende år for at skabe mere sammenhængende patientforløb og undgå unødige hospitalsindlæggelser. Specialebeskrivelserne skal afspejle denne udvikling og bidrage til at identificere, hvilke kerneopgaver der kan løses i et andet regi eller på nye måder.